

Bölüm 8

UZAK DOĞU SPORLARINDAN KARATE VE TAEKWONDO BRANŞLARININ KİŞİLİK BAĞLAMINDA NİTEL OLARAK İNCELENMESİ¹

Abdulaziz SELUCİK²

Ahmet Naci DİLEK³

GİRİŞ

Spor olgusu, insanlığın varoluşunun tarihi kadar eskilere dayanır ve net bir tanımlamasını yapmak mümkün değildir (Zorba, 2012). Çünkü bu olgunun içerisinde pek çok unsur mevcuttur ve tanımlama yaparken tüm bu unsurlara değinmek gerekir. Bu nedenle sporu hangi açıdan ele alırsak o doğrultuda tanımlamak mümkündür. Ancak kapsamlı bir tanıma örnek vermek gerekirse Koludar'ın (1998) bu alandaki ifadeleri incelenebilir. Koludar (1998) için spor, kişinin bazı içerisinde bedensel hareketlerini ve motor kazanımlarını, mental ve sosyal açıdan davranışlarında ilerlemeyi sağlayan, bütün bu özellikleri yine bazı müdahalelerle beraber yarışmayı hedefleyen sosyolojik, fizyolojik ve pedagojik eylemlerdir.

Sporu icra eden kişilere ortak biçimde “sporcu” adı verilir ancak spor branşlarını tanımlarken genel bir ifade yanlış olabilir. Bu nedenle gerek sınıflandırma yaparken gerekse araştırmalarda spor branşları bir takım gruplara (bireysel-takım sporları, toplu-raketli sporlar, su-kış-Uzak Doğu sporu vb.) dâhil edilir (Çetin, Ertaş Dölek & Orhan, 2008). Bu spor branşlarına ilişkin sınıflandırmalardan birisi Uzak Doğu sporlarıdır. Uzak Doğu sporlarının bilinen en belirgin özellikleri, Merrilee vd. (2000) tarafından ifade edildiği gibi savunma temelli oluşu ve öz disiplin gerektiriyor olmalarıdır.

¹ Bu çalışma, Ahmet Naci Dilek'in danışmanlığında tamamlanan, Abdulaziz Selucik'e ait “Üniversite Öğrencilerinin Uzak Doğu Sporlarına Yönelim Nedenleri ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² YL. Öğrencisi (Mezun), Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor AD, abdulazizselucik@gmail.com

³ Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü, adilek@bartin.edu.tr

KAYNAKLAR

- Aksu, O. (2018). Karate Sporcularının Sürekli Kaygı Düzeyleri, Duygusal Zekâ ve Kişilik Özelliklerinin Çeşitli Değişkenlere Göre Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Alibaz, A., Gündüz, N., & Şentuna, M. (2006). Türkiyede Üst Düzey Taekwondo, Karate ve Kick-Boks Sporcularının Bu Spor Branşına Yönelmelerine Teşvik Eden Unsurlar, Yapma Nedenleri ve Geleceğe Yönelik Beklentileri. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 91-102.
- Alkan, N., & Çolaklar, A. (2001). *Shito-Ryu Karate-Do*. Ankara.
- Alpay, H. (2015). *Karate-do El Kitabı Terimler-Kurallar-Teknikler* (2. Baskı). Ankara: Spor Dünyası Yayıncılık.
- Alpay, H. (2016). *Sensei El Kitabı*. Ankara: Spor Dünyası Yayıncılık.
- Bavlı, Ö. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Spora Başlama, Bölümü Seçme Nedenleri ve Geleceğe Yönelik Beklentilerinin İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 239-246.
- Boz, E. (2019). Elit Karate Sporcularında İmgeleme ve Kaygı İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Coakley, J. (2001). *Sport in Society*. Boston: Mc Graw Hill.
- Çetin, E., Ertaş Dölek, B., & Orhan, Ö. (2008). Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Ergojenik Yardımcılar, Doping ve Sağlık Hakkındaki Bilgi ve Alışkanlıklarının Belirlenmesi. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(3), 129-132.
- Dağistanlı, M. A. (Ed.) (2008). *Spor Kitabı* (2. Baskı). İstanbul: NTV Yayınları.
- Doğaner, A., & Doğaner, O. (1979). *Karate-Do*. İstanbul: Budokan Yayınları.
- Hökelekli, H. (2013). *Psikolojiye Giriş*. (4. Baskı). Bursa: Emin Yayınları.
- Kanazawa, H. (1986). *S.K.I. Kumite Kyohan*. Tokyo: Kodansha Publishing Company.
- Kılıçgil, E. (1998). *Sosyal Çevre-Spor İlişkileri, Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Koca, A. (2016). *Shotokan Karate-Do Kata El Kitabı*. İstanbul: Spor Dünyası Yayıncılık.
- Koludar, S. (1988). *Futbolda Antrenörlük ve Eğitim Öğretim İlkeleri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Koşar, H. (1979). *Karate-Do Nedir Ne Değildir?*. İstanbul: K.S.K.C. Yayınları.
- Kul, M., Boz, E., Şipal, O., Erdoğan, Y., & Baycan, Y. (2020). Elit Boks Sporcularının Benlik Saygısı ve Karanlık Üçlü Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi. 4th International Conference on Social Sciences & Humanities Tam Metin Kitabı, s. 103-121, Ankara.
- Lokman, K. (1998). *Taekwondo İz Bırakanlar*. Ankara: Ulus Basımevi.
- Merrilee, N., Zetaruk, M. A., Violan, D. Z., & Lyle, J. M. (2000). Karate Injuries in Children and Adolescents. *Accident Analysis and Prevention*, 32(1), 421-425.
- Okuş, H. (2015). Mücadele Disiplinleri ve Onun İçerisinde Gelişen Karatenin Tarihi Süreçleri ile Karatenin Kültürel Ve Tanımsal Çelişkileri Üzerine Bir Değerlendirme (2. Baskı). Ankara: Spor Dünyası Yayıncılık.

- Ölmez, C. (2017). Müzikli Ritim Çalışmaları ile Yapılan Taekwondo Eğitiminin Çocukların Teknik ve Motorik Gelişimlerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Özbek, O., & Şanlı, E. (2011). Karate Branşındaki Üniversite Elit Sporcularının Bu Branşa Yönelme Nedenleri ve Beklentileri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 203-214.
- Öztek, İ. (1999). *Budo Sözlüğü Budo Sözlüğü (Judo, Karate, Aikido, Taekwondo, Wu Shu)*. Ankara: Ata Ofset.
- Sönmez, M. (2014). Çabukluk ve Süratte Devamlılık Çalışmalarının Karate Sporunda Performansa Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şirin, E. F., & Hamamioğlu, Ö. (2007). Uzak Doğu Spor Branşlarındaki (Taekwondo, Karate, Judo) Sporcu Gençlerin Spora Katılım Motivasyonlarının Belirlenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 29-42.
- Tiryaki, Ş. (2000). *Spor Psikolojisi (1. Baskı)*. Ankara: Üniversite Kitapları Yayın Dizisi.
- Weinberg, R. S., & Gould, D. (2019). *Spor ve Egzersiz Psikolojisinin Temelleri. Human Kinetics*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yoo, S. H., Ryu, J. S., Park, S. K., & Yoon, S. H. (2013). Successful Factor Analysis of 540° Dwiuryeochagi to Apply Free Style Poomsae of Taekwondo. *Korean Journal of Sport Biomechanics*, 23(4), 285-294.
- Zorba, E. (2012). *Herkes İçin Yaşam Boyu Spor (3. Baskı)*. Ankara: Neyir Yayınları.